

Af Stine Bram Nielsen

2821 Vangede

Hvis nogen spurgte os hvor vi kom fra, ville vi alle sammen sige "Vangede" uden at tøve et øjeblik. Vangede er det sted vi kommer fra."

- Dan Turell, Vangede Billeder 1975.

Nymosen

Piger og drenge

Rundt om i Vangede

Værtshuset

Skolen

Hjemme hos os

Vorherre i Vangede

Alle citater kommer fra Dan Turells "Vangede Billeder" fra 1975, 6. udgave, 1. oplag 1994
Trykt hos Nørhaven A/S, Viborg
Copyright by Global Village Productions, Inc. 1978.

Stort set alle kapiteltitler er taget direkte fra "Vangede Billeder".

Vangede har ikke noget postnummer. Vangede deler postnummer med Gentofte, og hedder "2820 Gentofte". Men en tusch har været på spil i viadukten under broen ved Vangede station.

"2821 Vangede", står der. Nogen har givet Vangede sit eget postnummer.

For mere end 30 år siden gav Dan Turell også sin barndoms forstad egen identitet i sin hjemstavns-skildring "Vangede Billeder".

Meget har ændret sig, siden han beskrev livet, menneskene og hverdagen i den by, som han selv betegnede som slummen af Gentofte. Flere supermarkedkæder og et shoppingcenterkompleks er skudt op, og flere små forretninger har endegyldigt måtte dreje nøglen om. De rige børnefamilier har indtaget "Gentoftes ghetto", som før hovedsageligt var beboet af arbejderklassen.

Men noget er alligevel det samme, som dengang da Vangede første gang fik sin egen identitet i "Vangede Billeder".

Tag med til Dan Turells Vangede anno 2006.

Nymosen

“Nymosen havde nok engang været en vild mose, dengang da Vangede ”bestod af gårde”. Nu blev den mere og mere ryddet og ordnet og fik flere og flere bænke og skilte med forbud for hvert eneste år, men den var alligevel fed nok. ... Hvis man skulle ha en flitsbue gik man ned i Nymosen og vred en gren af et træ og gik så hjem og spændte den hele vejen hjem.

Hvis man havde et pusterør gik man ned i Nymosen og forsynede sig med rønnebær eller slåen eller hvad der nu var af ammunition for tiden, og gik så og spyttede dem på alt og alle, men lommen fuld og klar til kamp.

Og hvis nogen havde fundet en bunke gamle planker ét eller andet sted ved et hus eller en byggegrund (der var altid én), så kunne man gå ned i Nymosen, og nogle rødder kunne slå sig sammen og skaffe noget værktøj og hugge nogle olietønder og så bygge en tømmerflåde og stage rundt mellem sivene og lave balancekunster og skræmme ænderne og svanerne.”

Dan Turell, 1975

Og Vangedes håndbold- og (først og fremmest) fodbold-klub hedder GVI, Gentofte- Vangede Idrætsforening, af børnene udlagt: "Gamle Vandrende Indianere". Og GVI har i senior fodbold spillet i Københavns-turneringen lige under divisionerne de sidste tyve år, og har spillet kampe hver søndag på banen i Nymosen i blå bukser og blå/hvide trøjer, på klæg mosejord hvor støvledupperne altid hang fast, mod hold som Dalgas og Hero og Kastrup og Tårnby...

GVI har som regel holdt sig nogenlunde i midten af serien og er nu og da kommet ned i bunden, men aldrig op i 4. division, er aldrig blevet så meget som røven af 4. division, trods det entusiastiske hjemmepublikum og det bestandige heppekor – "Første gang, Eskild!", "Ud på fløjen, Klaus!", "Godt nok, Helge - Kom igen!", "Ind i æsken, mand! Ja, det er den lille runde dér"...

Dan Turell, 1975

GVI holder stadig til på banerne og i klubhuset i Nymosen. Førsteholdet har været oppe i Danmarksserien - som svarer til 4. division - flere gange siden 1970'erne. Klubben har stadig en aktiv fan klub, der arrangerer fester og andre sociale arrangementer. I GVIs klubhus bliver der holdt banko hver torsdag aften hele vinteren.

Nymosen bruges i dag ivrigt til søndagsture og leg af Vangedes beboere. Hvert år til Skt. Hans bliver der tændt bål ved vandet. Der holdes også en sommerfest hvert år.

Piger og drenge

“Og eftermiddagsforestillingen i Villabyernes Bio, forestillingen kl. 4 søndag eftermiddag i Villaskuret, den var en anden af Vangedes mest rituelle ceremonier. Fra 3-tiden og fremefter var Vangedevej tæt pakket med knallerter og cykler som alle og enhver dryssede fremad mod biografen for at købe billetter og slik eller cigaretter (efter alder) og snakke med de andre der hang i foyeren eller på parkeringspladsen udenfor. Og det var aldrig filmen det drejede sig om,

ikke specielt - det kunne være en Elvis-film eller en Jerry Lewis-film, eller for den sags skyld. ... Nej, det der talte var at se Mogens' nye 750 cc Honda og høre ham gasse op og accelerere på et øjeblik. Det var det at overvære den ugentlige mønstring af alle - kvarterets motorkøretøjer. Det var det at se om nogle af klassekammeraterne var i biografen den dag og hvilket sjak de i givet fald var sammen med, og måske fange et glimt af den rødhårede Alice henne fra skolen – hende med den vuggende gang og den violette læbestift- i en begyndende romance med en fyr ovre fra Tværbommen, og sé at de senere var godt i gang på sjette række..."

Dan Turell, 1975

En gruppe unge holder til ved fjernvarmecentralen på parkeringspladsen bag Vangede station. De går på forskellige skoler i Vangede, men kender hinanden fra fester, og mødes tit på parkeringspladsen for at snakke. Nogle må ikke ryge cigaretter derhjemme, så det kan de gøre her.

Villabyernes Bio lukkede i 1978, og bygningen blev revet ned i 1980. Der ligger nu boliger og en kinesisk restaurant.

Rundt om i Vangede

“Vangedes mareridt sidste år, det har været planen om et storcenter – et storcenter i Vangede! – som skulle gå fra Vangede Kirke og hele vejen ned ad Bygaden forbi Villys isbod, så man skulle nedrive den gamle landsbyskole og et par huse og isboden og hvem ved mere – på hele det stykke skulle der være et storcenter.

Det blev tilsyneladende ikke til noget, og ingen véd hvorfor (for folk i Vangede åndede lettet op, da der endelig gik rygter om at planen var opgivet. Men selvfølgelig så kommer der bare en anden, en anden gang, om et par år...”

For omkring ti år fik Vangede sit storcenter - Et kæmpe centerkompleks med IKEA, Toys 'R' Us, El Giganten, McDonalds, PetGo og Jysk Sengetøjslager. Dog ikke på bekostning af bygaden men for enden af den, hvor losepladsen lå engang.

Værtshuset

På Mosegårdsvej, lige over for stien ned til Nymosen, lå Vangede Kro, så længe den fandtes – fra engang i 30´erne til engang i 50´erne, da præsten og politiet fik den lukket, ”fordi det gik for hedt til derinde”... Det var hvad de sagde, og somme tider når man kom forbi kunne man sé de fedeste westernslagsmål mellem fulde Vangede-cowboys der rullede sig i støvet og gruset uden for kroen, eller høre larm af slagsmål og skænderier inde fra slyngelstuen og så sé folk blive sparket ud af døren. Eller man måtte pludselig dukke sig for flasker der føg ud af vinduerne under en styrtregn af banden og sværgen. Men det endte altså med, at kroen blev lukket,”

...

“Og først sidste år er der igen åbnet et værtshus i Vangede – det første siden den legendariske Vangede Kro med slagsmålene og kaninudstillingen. Og den nye Vangede-kro ligger på Bygaden og hedder ”Diligencen” og er i cowboy-stil med råt tilhuggede bjælker og svingdøre og små kamre som har navne som ”jesse

james”, “Doc Halliday” og “Wyatt Earp i revolverkamp i Dodge saloon´en”.

Og Vangede har budt Diligencen velkommen og kalder den “Dili”, og torsdag og fredag aften samt i week-end´en er fortorvet udenfor tæt fyldt af motorcykler, og indenfor er alle rødderne og pigerne.”

Diligencen eksisterer stadig og har aldrig været ved at dreje nøglen om. Diligencen er det eneste værtshus i Vangede.

Det er stamkunderne der kommer om dagen, arbejderne om aftenen og Vangedes ungdom der dukker op i weekenden.

Under biblioteket i Vangede Bygade ligger en lille café, Café La Vie.

Skolen

"Og i skolegården på skolen i Vangede, dér var en mindre skolegård specielt for dem der gik i 1. og 2. klasse, og dén gård var indhegnet af bænke og hed "Kyllingegården", og de andre, "de store" – fra 3. klasse til realen - de måtte ikke gå derind, men skulle så være i resten af gården hvor alle andre blandede sig.

Og dér i resten af skolegården blev der leget "kongeløber" og det gjaldt om at løbe hurtigt tværs gennem skolegården, fra den ene ende til den anden, idet det hørte med til spillets regler at man bare væltede dem der kom i vejen. Så folk omkring banen måtte selv sé sig for, hvis de ikke ville bide i brædderne, og hvis der skulle leges "Kongeløber", så gik råbene advarende igennem skolegården fra frikvarterets første minut; "Kongeløber Kongeløber Hey Hey Hey"...

Man løb Kongeløber og man sjippede og hinkede, men ellers skiftede det fra måned til måned hvad man nu gjorde i frikvartererne."

Bakkegårdsskolen har lige åbnet en stor sportshal, som er bygget der hvor skolegården lå. Aulaen er den samme, som da skolen blev bygget i 1935 .

Der kommer flere og flere elever i skolerne i Vangede og omegn.

Hjemme hos os

Min Mor siger tit: ”-Men sådan er der jo så meget”, hvis hun pludselig synes hun har talt for længe eller for alvorligt om noget. Hun siger det for at man ligesom ikke skal ta det for tungt. Min Mor siger tit: ”- Man kan jo ikke skære alle over én kam”... For (som hun også siger): ”Vi er jo alle sammen så forskellige”.

Min mor siger det som om det er Store Sandheder. Min Mor gør det til Store Sandheder. Hun mener det virkelig: Hun lever det.”

Inge Turell bor stadig i Dan Turells barndomshjem på Mosegårdsvej i Vangede.

Vorherre i Vangede

"...Nej, der har aldrig rigtig været strøm på Kristus i Vangede. Vangede er primitivt buddistisk, på det buddistiske yndlingsstadium hvor man end ikke tænker på om der er noget der hedder dét..."

Vangede Kirke arrangerer koncerter, amnestuer og foredrag. Desuden holder de basar en gang hvert år i november.

"Og én gang om året, en gang i løbet af sommeren, så var der basar i Vangede Kirke, og kirkebladet skrev om det på forsiden, og Menighedsrådet arbejdede i ugevis for at få den basar op at stå. Og så kom der kulørte lamper på kirkepladsen, og der var musik i store højttalere på kirketrappen (Strauss og Lumbye og wienertjal og polkahalløj) – og der var tombolaer og fiskedamme, hvor man hvert år så de samme ansigter bag trædiskene: menighedens medlemmer... og alle gevinsterne var tørklæder og sjaler og viskestykker og "små lune huer", alt sammen strikket og hækket af de gamle damer i menigheden på Biblekreds-aftenerne hver onsdag i menighedshuset bag kirken. Og der var lodsedler som blev solgt af spejdere der gik rundt i spejderdragt og tilbød dem under hånlige tilråb fra deres kammerater. Og der var gamle brugte bøger til salg, og de fleste af dem var meget fromme og kedsommelige, og ofte stod præstefamiliens navn eller et andet navn man kendte i dem. Sådan var kirkebasaren... Og så var der selvfølgelig et lille "cafeteria", hvor man kunne få et stykke mad og en øl, og det var ikke meningen det skulle være mere en én øl."

Basaren i Vangede Kirke har givet større og større overskud de sidste 30 år.

